

Od našich hochů

Chváli si, že bylo s ním velmi dobře v tábořišti zacházeno.

Devens, Mass., 27. října '18.

Čtená redakce! — Ježto dnes jest neděle a den odpočinku — ačkoliv já jsem měl i v sobotu odpoledne volna — napíši vám tu díž něco z mé zkušenosti v té dobré armádě Strýce Sama.

Začnu nejdříve s Fort Riley, Kans., kam jsem první zavítal 27. června '18 a svůj čas tam strávil až do 16. září 1918. Fort Riley jest pěkným tábořištěm, kterému se přičítá, že jest jedním z nejstarších posádek ve Svj. Státech.

Během svého tam času stráveného se mně to tam zamlouvalo, ježto bylo se mnou velmi dobře zacházeno všemi vojenskými autoritami a kde jsem se sám vypracoval na desátíka.

V pondělí, 16. září, odpoledne odjelo nás 174 prostí vojínové a 18 poddůstojníků z Fort Riley do Camp Devens, Mass., kam jsme přijeli ve čtvrtek ve 3 hodiny ráno.

Cesta se mně znamenitě líbila, ježto spatřil jsem značnou část krajiny, posud mně neznámých; jediné dlužno podotknouti, že náš vojenský vlak přišel rychle se pohyboval — jel totiž rychlostí až 70 mil za hodinu.

Všecko bylo na poboční trati přesumuto, tak abychom měli cestu volnou, můžete si tudíž představit, že jsme čas udělali, když jsme na své místo určeni o den dříve dorazili.

Ve většině všech velkých měst vlak nás zastavil a tam nás vítaly dámy od Červeného kříže a podělovaly eu-krovinkami, ovocem, kávou a zákusky. Člověk tudíž může vyvíti jednáni a náladu, jaké nám lid, kudy jsme jeli, prokazoval.

Na nádražích lidé spechali potřásti nám pravici a když nemohli nám potřásti rukou, tedy že zdáli některé alespoň nápodobovali potřásání svými rukami, dávajíce nám tak na jevo, že stojí za námi. Je to překvapující, jak ve městech ženy zaujmou místa svých mužů na expresních stanicích, v továrnách, ba i v okolí trati možno uvidět ženy oblečené v overalls a pracovat s lopatami.

Cesta, kterou se náš vlak ubíral, byla dobrá veskrze a tím tak vyhnul se vlak úplně všem horám, kterých jsem si tolik přál spatřiti; neměně doufám, že to nevezme dlouho a že je buď zde ve Svj. Státech, nebo tam ve Francii spatřím. Jeli jsme též přes Missouri, Mississippi a Hudson řeky.

Řeka Hudson, na níž rekrut Fulton spustil první svůj člun, vyznamenává se nejkrásnějšími krajinami. Když jsme přišli do Camp Devens, kde jest přítomné naše stanoviště, sledovali jsme zde hrozný stav epidemie španělské chřipky, jež mezi zdejšími vojny řádila.

Základní nemocnice, Červeného kříže nemocnice a dvě Y. M. C. A. budovy byly pacienty zaplněny. Ošetřovatelek a mužů k obsluze v základní nemocnici byl takový nedostatek, že jsme všichni, my od lékařského odboru mužů, museli konat svoji povinnost a pomáhat při zdolání epidemie. Já jsem byl přidělen na noční službu a pracoval po 13 nocí za sebou vždy 12 hodin, máje v práci šest mužů pod svým dozorem a obstarávaje zároveň dohled nad jedním wardem, loubí a chodbu.

Byla to zajisté dobrá pro nás zkušenost a mohla rozmožniti naše vědomosti, jichž jsme až posud v důstojnickém lékařském evičebním campu ve Ft. Riley nabývali. Pacienti přicházeli do nemocnice velmi rychle a až 1,000 denně, tak že to nevezlo dlouho mítí byl 6,000 případů. Zajisté to byl bolestný pohled na ubohé vojny trpící a umírající bez jakéhokoliv důvodu. Tím více bylo to krutým pro manželky, matky a otec domů, při sdělení oné zprávy. Kdyby to bylo v zámohí, na druhé straně toho rybníka, bylo by to lze očekávat a dostatečný k tomu důvod. Denně událo se zde od 27. do 31. úmrtí, tak si sami můžete představit tu práci a nedostatek materiálu. Nyní po nějaký čas jest epidemie obmezena, čtu však zprávy z jiných tábořišť a i míst po celé zemi — Nyní ohledně našeho campu, který jest pěkně a příhodně tábořiště a schopné pojmuti na 60,000 vojínů. Když Svj. Státy prohlásily válku, nebylo zde tábořiště, muselo býti však zbudováno a bylo postaveno v čase mezi květnem a zářím r. 1911, což jest zajisté krátká doba.

To nasvědčuje, co může vláda Svj. Států a její lid vykonat. Podněbí zde v Massachusetts jest značně vlhké, následek to skutečnosti, že jest tak blízko oceánu, jehož břehy jsou odtud pouze 40 mil vzdáleny. Co by na uně přišlo, dal bych vždy přednost státním na středozápadě. Nyní dopis uzavírám s nejlepšími přáními a pozdravem všem a přístě, což jest dílem nedaleké budoucnosti, uslyšíte ode mne ze zámohí. V úctě váš —

Corporal Stanley Hoffman, A. M. B. Co. 248.

Pan Jan Malat, dobrý příznivec "Pokroku Západu" z Plattie Center, Nebr., zaslal nám k otěštění následující dopis, který obdržel od svého syna—vojína ve vojště Strýce Sama:

Francie, 8. října 1918.

Moji draží rodiče! K vaší stížnosti, že jsem vám dlouho nepsal, musím vám sdělit, že mně to nebylo možno dříve tak učiniti, neboť jsme byli v zákopech a pak jsme vůbec zde žádného papíru na psaní neměli. Však i já jsem od vás dlouho žádných zpráv nedostal. Jsem od své sestiny vzdálen a tu jest těžko psaní dostát. V květnu jsem byl ve francouzské nemocnici a tehdy od mojí sestiny poslali za mnou 15 dopisů, já jsem je ale nedostal. Nalézám se v nemocnici opět, však mohu již chodit. Peněz zde mnoho nepotřebuji: dostávám \$7.50 měsíčně a zbytek bude nám vyplacen po válce. Doufám, že též i vy můj příděl správně dostáváte. Jsem rád tomu velice, že jste zdrávi a jako vy byste mne rádi viděli, tak i já bych byl nad míru potěšen, kdybych vás mohl spatřiti, neví, ale, kdy to bude. Píšte, abych domů něčeho neposlal, vězte však, že jsem už po pět měsíců platu nedostal; mne to však nevadí, neboť stejně jest zde všecko nad míru drahé a až asi za měsíc vyjdu z nemocnice, obdržím vše najednou. Psal jsem vám, že jsem byl v červenci střeleu do pravé strany a nyní ještě nevím, zda-li mne pošlou zpět, nebo zůstane zde něco jiného dělat. Myslí, že to už nebude dlouho trvat. Z Čechů, s nimiž jsem se zde seznámil, ještě nevím, kolik jich zůstalo na živu. Když jsem byl doma, nemohl jsem si nijak představit, co válka jest, nyní však už dobře vím a nikdy na ni nezapomenu. Je to hrozné, když ty velké kanony začnou houkat a vysílají smrtící stříly. Nyní musím již ukončit, neboť nevím, co mně bych ještě napsal. Mějte se dobře a na shledanou!

Jaromírovi.

Red Cross dává skoro každý den kouření a čokoládu zdarma, tak jestli přijdu kolektovat, tak dejte z svých peněz \$3.00. Malou Blaženku můžete nechat chodit do školy v Berně, neboť myslím, že by se tam více naučila a vy-byste neměli tolik práce. Tento měsíc zde každý rok skoro pořád prší, ale my zůstáváme k "dugouts", což Němci postavili, tak jsme v suchu; ti neřadí si to zde připravili dobře, ale my jsme je brzy vyklidili. Co náš Otto ještě nebyl volán k odvodu? Tomu by vojna neškodila! No, píšu česky a dávám si na tom záležet, abyste to přečetli, neboť vím, že máte radost, když vám píšu česky a tak doufám, že mně to půjde čím dál lépe. Tady máme někdy nouzi o psací papír a tak, když budete psát, tak vždycky dejte nějaký arch papíru a obálku do psaní a já vám potom už budu moci lehkě odepsat, když to nemusím shánět. Je nás zde několik tisíc a máme se na stravu dosti dobře, ale vzdor tomu si přece často vzpomenu na obalené kuřátko. Na Krisnus mně raději nic neposílejte, neboť je to nejisté a já si zde mohu koupit, co mám rád. Ona balíčková pošta je obvyklej hodně spozděna. No, tak už jsem vám to všecko napsal, co je dovoleno psát, a zda-li toto psaní dobře přečtete, tak vám zase budu psát česky, o no mně to vezme o něco déle napsat, ale já se v češtině alespoň drobet vyevičím. Tak přijměte srdečný pozdrav z Francie a pište brzy vašemu synovi.

Jaromírovi.
Druhý syn Bartošů píše:
London, Anglie,
dne 2. října 1918.

Milovaní rodiče a všichni domá! Dopis od maminky mne došel toho samého dne, když jsem vám poslal můj poslední dopis. Ani si nedovedete pomyslit, jak to mně lá jednomu dobře, když dostane z domova dopis a dozví se z něho hodně novinek a maminka ta to zajisté dovede vypsat a neobludě to párma řádky, jako tatínek nebo Blažena. Když čtu z domů dopisy, tak se mně zdá, jako bych byl též s vámi a pak se cítím zase dobře. Tak jen, maminko, pište zase, brzy a tatínek at také napíše hodně dlouhý dopis a též Blažena at mně píše, jak pokračuje ve škole a at je hodná. Velice mě těší, že se vám Bazar tak dobře vydařil; ani nevíte, jak rád bych byl s vámi alespoň jeden večer, ale co by to pomohlo na jeden večer? Lépe je se těšit na to, že už bude brzy po válce a pak se zase všichni shledáme a teprv si něco povíme. Od Jarouše jsem od té doby, jak jsme se spolu sešli, neslyšel; pošlete mi některý jeho dopis s jeho adresou, at mu mohu psát a pošlete mně též adresu na Johna Kolačného, od něhož jsem také už dlouho něčeho neslyšel. Jen si pomyslete, už je tomu 14 měsíců, co jsem zde v Londýně a jenom snad Břh ví, jak to ještě dlouho vezme, než se dostanu zpět do těch dobrých Svj. Států. Už jsem myslil, že jsem zapomněl česky mluvit, ale měli jste mne slyšet včera večer. Když jsem navštívil sešlůž Českého Klubu a sešel jsem se zde s pravými Čechy, s nimiž jsem si zase pořádně pohovořil, až jsem se sám podivil, jak mne to dobře jde, neboť to bylo podruhé, co jsem měl příležitost zde česky mluvit. Šlihl jsem jim, že příjdu zase do jejich sešlůže příští sobotu a potom vám nechám vědět, jak to do padlo. V tomto Klubu jsou šuráři na to, že dělají dobrou práci na frontě. Také jsem se v Klubu sešel s panem Lammem, jenž jest Čech a je superidentem nad velkými válečnými na ocel ve Sheffield. Pozval mne, abych ho navštívil v jeho domově. Tak brzo tedy, jak dostanu příležitost, tak si na prvního listopadu vezmu dovolenou a příjdu se za ním podívat; on je "fine" člověk a já už předem vím, že se budu dobře bavit. Také jsem se tam sešel s panem Jiranem, vite, s tím, jak jsem vám o něm psal, že je zde na místo pana Masaryka, který jest též dobrým a upřímným Čechem. Byli tam rovněž dva čeští vojínové — jeden jde dnes zpátky zase na frontu a druhý byl propuštěn, neboť přišel o nohu v této válce. Moje přítomnost jako všecky přivkápila a vše nasvědčovalo tomu, že mně všechni rádi mezi sebou vidějí. Počasí jest zde studené, tak že jsme si museli rozdělat už v ka-munských oheň. Od Vlasty jsem do-

V BOJ ZA SVOBODU
A. PRAVA!
HRR NA VRAHA!
ČEŠI I SLOVÁCI!
Hlaste se pod volný svůj prapor československý
Odvodní kancelář:
1429 So. 13th Street
OMAHA, NEBRASKA

stal dopis toho samého dne, co od maminky, ale od Libuše jsem slyšel teprve jednou co je v Texasu a doufám, že už asi také brzy pojedete do Francie. Jen kdyby jela přes Londýn, abychom se sešli a měli na to více času, ne jako s Jaroušem, pouze 15 minut. V Sokolovně to teď dopadá také asi smutně, když nás tolik Sokolů odjelo do války. Doufám, že to ale zase všecko obživne, až se zase vrátíme a začneme s chutí evičiti a toť se samo sebou rozumí, že zábavy také bude dosti. V tanečních zábavách bude zase jako když nabije a hudebnici nám musěj zahrát naše zamilované národní písně, které jsou teď všude tak oblíbeny. Teď už se nemusí žádný stydět za to, že je Čech, ale může na to být brdým. Ondyno se mně dostalo do ruky číslo Omaha Daily News a co mně padlo nejdříve do oka, bylo povolení k sňatku a byla jich tam ležká řada a mezi nimi hodně těch, kteří patří k odvodu. Jest mně to už dáno divně, že Svj. Státy už dávno nepřišly na to, aby povoleno k sňatku nevydávaly alespoň těch od 21 do 25 roků. Obvykle se stává, že takový klouček, když už má jít na tu vojnu, se dá s nějakou filenkou oddat, kterou sotva on sám málo zná a tím méně jí znají jeho rodiče. Ona je ráda, že je válečnou nevěstou a on je rád, že jeho žena bude dostávat od vlády tolik a on ze svého platu, že jí bude posílat také tolik. Na to ale nepomyslí, že by si ty peníze spíše zasloužil jeho starší rodiče a ne taková novopěčená a lečná baba. Ondyno zde parádovají američtí vojáci, tak jsme sešli také podívat; s některými jsme se dali do řeči a co nás nejvíce překvapilo, že též mezi nimi bylo několik kloučků, kteří byli ženatí a sotva flintu a zavazadla nesli, ale už museli mít také ženy. A tu jsem si, maminko, vzpomněl, co vy jste mně obvykle říkala, když jsem vás zlobil, že už mám také holku a vy jste rekla: "Pane, už by's potřeboval holku, aby jí utírala mléko na bradě!" A tak jsem si vzpomněl, že si vojákové měli vzít ženy se sebou, by jim nosily zavazadla. No, až přy po válce se bude také čítovat s takovými válečnými nevěstami a až se jich budou ptát, co udělaly pro válku a ony musí říci, že okradly mužovy rodiče a Svj. Státy o podporu. Také jsem se dočetl v Pokroku o dětském výletu a tu jsem si vzpomínal, jak jsme se vždy na tento piknik těšili a zda-li pí Prehalová ještě pořád rozdává dárky při takové příležitosti? Jednou se nás několik hochů umluvalo a šli jsme dva-

krát, já šel na před a pí Prehalová povídá: "Mně se zdá, že ty, Bartoši, už jsi tady byl!" Já říku, "mně se to také zdá, ale já to už zapomněl." Paní Prehalová mně dala jablko a pomeranč a já byl spokojen; za to ale ti druzí nedostali nic. Pozdravujte paní Prehalovou, že si na ni také často vzpomínám. Pozdravujte Boh. Bartošovy, tetu Vítamvřovou a sousedy. No, to jsem vám toho napsal a já se také budu těšit na dlouhý dopis od vás. Nuže, nyní musím přestat, neboť musím do práce a té je teď hodně. Líbá vás — váš syn a bratr — Ladimír C. Bartoš.

Čeští vojáci jsou propouštěni z rakouské armády

Kodaň, 7. listopadu. — Náčelník rakouského generálního štábu, dle sdělení vídeňské depeše, požádal Český Národní Výbor, aby poslal svého zástupce k uspořádání demobilisace a posláni českých vojáků okamžitě domů. Depeše, získaná z Prahy, sděluje, že německý generální konsul navštívil vídeň Českého Národního Výboru a oznámil, že Německo uznává neovislost československého státu. Připojil pak, že Německo bylo by potěšeno, kdyby mohlo uvítati českého vyslance v Berlíně co nejdříve. Jiná depeše sdělila, že generál Kestřánek, vojenský velitel v Praze, byl zatčen na rozkaz Českého Národního Výboru, poněvadž pokusil se svrhnutí novou vládu za pomoci uherského vojska. Na šestit uherští vojáci měli lepší rozam než bývalý všemocný generál a odepřeli vykonati rozkazy Kestřánkovy.

Petrohrad je nyní opuštěným městem

New York, N. Y., 7. listopadu. Norman Armour z Chicaga, přidělený v jedné době k americkému vyslanectví v Petrohradě, jenž doprovázel vyslanectví do Moskvy a odtud do Vologda, přijel sem na své cestě do Washingtonu se zprávami pro odbor státu. Konal cestu do Svj. Států přes Finsko. "Petrohrad," pravil, "byl opuštěným a hladovícím městem, když jsem odjížděl. Vidíte koně, připázaného k vozu. V následujícím okamžiku kůň klesne následkem vyhladovění. Po té můžete spatřiti, jak lid rozsekává kůně a odnáší si kusy do svých domovů. Bolševici jsou autokratičtější než sám car a jeho důstojníci se odvážili být i poměry v Rusku v zimě budou strašlivé."

Italská vojska zaujímají bývalé rakouské bašty

Washington, D. C., 6. listopadu. — Hned po uvedení rakousko-italského příměří v platnost, italské autority zahájily provádění o-patření dohody o příměří. Rakousko je zavázáno rychle demobilisovati armádu a první kroky k tomu byly již učiněny. Celá řada pluků slovanských odebrala se již ku svým domovům. Polovina rakouského dělostřelectva a vojenského vypravení je předávána Italům. Rakusané rychle vyklízejí zbývající části zabraného území. Svj. Státy budou mít právo použiti všech rakouských železnic a vodních cest k pohybu svého vojska. Svj. Státy mají právo zabudovat si strategicky důležitá místa v Rakousku, kdykoliv potřeba toho bude se jevití k ochraně vojenských operací a udržení pořádku. Všechna německá vojska musí opustiti rakousko-uherské území v patnácti dnech. Všichni váleční zajatci a internovaní civilisté bez výminky mají býti propuštěni. Rakousko vydá patnáct svých ponorek, zbudovaných od roku 1910 do roku 1918, jakož i veskeré německé ponorky, jež nacházejí se v rakouských vodách. Ostatní ponorky zůstanou pod ochranou italských námořních autorit. Rakusané vydají svj. Státům tři bitevníce, tři lehké křižníky, devět ničitelů, dvanáct torpédových lodí, lodie na pokládání min a šest du-najských monitorů a veskerý vypravením. Ostatní válečné loďstvo bude odzbrojeno a zůstane pod dohledem námořních autorit svj. Států. Rakouské námořní vzduchoplavectvo má býti odzbrojeno a shromážděno v místě svj. Států ustanoveném.

Ve špatném stavu. — Pan Martin Boreson z Leeman, Wis., píše: "Když jsem si tohoto jara poslal pro Hoboko byl jsem v tuze špatném stavu. Důvodem jsem se, že nebudu s to konati toto léto nijakou práci, avšak nyní se cítím obzvláště dobře a mohu namáhave pracovat každý den." Nestává s-filivky podobné tomuto starému, do-bou vyzkoušenému bylinnému léku. Těž tvoří červenou, bohatou krev — zesiluje činnú soustavu a oživuje celé tělesné ústrojí. Jest dodáván zvláště ustanovenými mí-strními jednateli. Adresa vyrobite-lov: Dr. Peter Fabruay & Sons Co., Chicago, Ill. — Advertisement